

## Testin kantarlamak sheması 12 klas.

| №  | Testin işleri                                                                                                                                                                           | Kantarlamak kriteriyaları                                          | Kantarlamak sheması                                                                                                                                               | Ballar                           |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| 1. | Verili soruŝlara cuvap edin.<br><br>a) Nasıl avtor aklına getirer anasını, neçin avtor için mamucuu zavalı? (2 cümlä)<br><br>b) Nicä bobanın çalıŝkannı baalı gözäl ekmeklän? (1 cümlä) | a) Üürenicinin bakışına görä.<br><br>b) Üürenicinin bakışına görä. | a) <b>1 -är bal</b> herbir dooru cümlä için;<br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuaŝıya normalarını dooru kullanmak için;<br><br>b) <b>1 bal</b> dooru cümlä için. | <b>3 bal</b><br><br><b>1 bal</b> |
| 2. | Tekstä temelleneräk, taazä ekmään dadını yazdırın (3 cümlä)                                                                                                                             | Üürenicinin bakışına görä.                                         | <b>1-är bal</b> herbir dooru cümlä için;<br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuaŝıya normalarını dooru kullanmak için.                                              | <b>4 bal</b>                     |
| 3. | Neyä bakmayarak, uŝaklar kendilerini kismetli sayardılar? (3 cümlä)                                                                                                                     | Üürenicinin bakışına görä.                                         | <b>1-är bal</b> herbir dooru cümlä için;<br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuaŝıya normalarını dooru kullanmak için.                                              | <b>4 bal</b>                     |
| 4. | <i>“Vardır kış vakıdı çarık ta güdiik. Kardaŝlar biri-birinin rubalarını, ayak kabıların da düŝärdi”</i> . Ŗindiki vakıtları araŝtırarak, kendi düŝünmeklerinizi açıklayın. (3 cümlä)   | Üürenicinin bakışına görä.                                         | <b>1-är bal</b> herbir dooru cümlä için;<br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuaŝıya normalarını dooru kullanmak için;<br><b>1 bal</b> original tekst için.         | <b>5 bal</b>                     |

|    |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                         |                                  |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| 5. | a) Verili teksttā <b>üç</b> artistik kolaylı bulun. Onnarı çıkarın, ne olduunu belli edin.<br><br>b) <b>Bir</b> artistik kolaylunnan cümle kurun.                                   | <i>Paalı anacum – epitet;<br/>kokusu aklımda durêr – metafora;<br/>bulduk kendimizi bu yaşamakta – metafora.</i><br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i><br><br>Üörenicinin bakışına görä.                                                                                                                                     | <b>1-är bal</b> herbir dooru çıkarılmış artistik kolaylı için hem onu dooru bellietmäk için;<br><br><b>1 bal</b> cümleyi dooru kurmak için;<br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuatıya normalarını dooru kullanmak için. | <b>3 bal</b><br><br><b>2 bal</b> |
| 6. | <i>“Vardır doyunca imediik tä, ama şükür Allaha hem ana-bobaya, kaldırdılar bizi, uşakları, ayaa; olduk ii adamnar”</i> deyimä görä sayıklayarak, kendi cuvabınızı verin. (5 cümle) | Üörenicinin bakışına görä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>1-är</b> herbir dooru cümle için;<br><br><b>1 bal</b> gramatika hem punktuatıya normalarını dooru kullanmak için;<br><br><b>1 bal</b> original tekst için.                                                           | <b>7 bal</b>                     |
| 7. | Teksttän verili laflara bulun:                                                                                                                                                      | Teksttän verili laflara bulun:<br><b>a) sinonim</b><br><i>çabuk</i> – hızlı<br><i>çalışkan</i> – işçi<br><i>kismetliydik</i> – mutluyduk<br><i>izmetleri</i> – işleri<br><br><b>b) antonim</b><br><i>zor</i> – kolay<br><i>geniş</i> – dar<br><i>çabuk</i> – oya<br><i>ufak</i> – iiri<br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i> | <b>2 bal</b> sinonimnär için;<br><br><b>2 bal</b> antonimnär için.                                                                                                                                                      | <b>4 bal</b>                     |
| 8. | Çıkarın teksttän:<br>a) <b>iki</b> yabancı laf;<br><br>b) <b>üç</b> uzun vokallı laf, söz payını belli edin;                                                                        | <b>Sandali, kasavetli.</b><br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i><br><br><i>Booday – adlık, üüdärdi - işlik, büün – işhallık.</i><br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i>                                                                                                                                                   | <b>1-är bal</b> herbir lafı dooru çıkarmak için;<br><br><b>1-är bal</b> herbir lafı dooru çıkarmak için hem söz payını bellietmäk için;                                                                                 | <b>2 bal</b><br><br><b>3 bal</b> |

|     |                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                  |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|     | <b>c) iki</b> nışannık da <b>bir</b> nışannın yaraştırma uurlarını kurun.                                               | Gözäl, tatlıydı.<br>Gözäl – taa gözäl – en gözäl (hepsindän gözäl)<br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i>                                                                                                                                                                                                                                    | <b>1 bal</b> nışannıkları çıkarmak için;<br><b>2 bal</b> nışannın yaraştırma uurlarını kurmak için.                                                                                                                                                                             | <b>3 bal</b>                     |
| 9.  | a) Verili fragmenttän <b>üç</b> laf birleşmesi çıkarın<br><br>b) <b>Bir</b> laf birleşmesinä sintaksis analizini yapın. | a) <b>Bellilikçi</b> – kasavetli anacım;<br><b>tamannıkçı</b> – sevinärdik yaşamaya;<br><b>hallıkçı</b> – kaçardık sokaa.<br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i><br>nesoy?<br>↓<br>kasavetli anacım<br>(nış.) (adl.)<br>1. Temel lafa görä – adlardan.<br>2. Belliedici lafa görä – bellilikçi<br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i> | <b>1-är bal</b> herbir laf birleşmesini çıkarmak için;<br><br><b>1bal</b> temel lafı bellietmək için hem dooru soruşu koymak için;<br><b>1 bal</b> söz paylarını bellietmək için;<br><b>1 bal</b> temel hem belliedici lafa görä lafbirleşmenin bölümünü dooru bellietmək için. | <b>3 bal</b><br><br><b>3 bal</b> |
| 10. | Teksttän verili aderliklerin çeşidini belli edin.                                                                       | <b>kendimizi</b> – saabilik<br><b>hepsimiz</b> — bellilikçi<br><b>bu</b> – gösterici                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>1-är bal</b> herbir aderliin çeşidini dooru bellietmək için.                                                                                                                                                                                                                 | <b>3 bal</b>                     |
| 11. | Verili teksttän çıkarın birär işlik läüzımnı formada:                                                                   | <i>şindiki z., I üz, bir. s. – şükür ederim;</i><br><i>mutl. gel. z., inkär. for., I üz, bir.s. – unutmayacam;</i><br><i>mutlak geçmiş z., I üz, ç s. – gezdik.</i><br><br><i>Başka örneklär dä olabilir.</i>                                                                                                                               | <b>1-är bal</b><br>herbir dooru çıkarılmış işlik için.                                                                                                                                                                                                                          | <b>3 bal</b>                     |
| 12. | Nışannı cümleyä sintaksis analizini yapın.                                                                              | nış. adl. ader. adl. işl.<br><b>[Zavalı mamucuum her hafta pişirärdi</b><br><br>say. adl. adl. baal. ader. baal.<br><b>birär fırın ekmek], ama [onnar da</b><br>işl. adl.                                                                                                                                                                   | <b>2 bal</b> cümlä paylarını dooru belli etmek için;<br><b>2 bal</b> söz paylarını dooru belli etmek için;<br><b>2 bal</b> parantezalarda cümleyä dooru analiz yapmak için;                                                                                                     | <b>7 bal</b>                     |

|     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                         |  |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--|
|     |                                                                                                                                                                     | <p><u><b>etişmârdi ayleyâ].</b></u></p> <p>(Annatma, duygusuz, baalayıcılı dalsız katlı cümlä:</p> <p>1. iki başpaylı, geniş;</p> <p>2. iki başpaylı, geniş).</p> <p>[ __ == ], ama [ __ == ].</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><b>1bal</b> dooru shema için.</p>    |  |
| 13. | <p><b>“Nereyi çeker uşaklık kokuları?”</b></p> <p>temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaadakı planı hesaba alın:</p> | <p><i>I. Temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı için:</i></p> <p><b>8 bal</b> – dolu hem dooru temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için, logikayca dooru cümlelerin kurulması için;</p> <p><b>7 bal</b> – temanın diil okadar dolu açıklaması var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p><b>6 bal</b> – temayı açıklayarkan, az yannışlık var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p><b>5 bal</b> – temayı açıklayarkan sözü yazıda diil bitnik (yok giriş osa çıkış). Cuvabın içindekilii diil sıkı baalı temaya (konuya);</p> <p><b>4 bal</b> – kendi açıklamasında cuvaplar diildir uygun düzülü. Temanın içindekilii açıklamasında sade denemäk var;</p> <p><b>3bal</b> - temayı yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı dolaşık verili;</p> <p><b>2 bal</b> – temayı pek yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı pek yufka verili;</p> <p><b>1 bal</b> – temayı (konuyu) açıklayamamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı yok.</p> <p><b>0 bal</b> – temayı (konuyu) hiç açıklayamamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı hiç yok.</p> <p><i>II. Fikirini argumentlemäk, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini korumak için (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli):</i></p> <p><b>8 bal</b> – temaya görä fikrini argumentli açıklêêr, dilin zebillii hem komunikativ kaliteleri doludan hem dooru kullanîlêr;</p> <p><b>7 bal</b> – kendi fikrini gözäl argumentli açıklêêr, dil zebilliini şıralı kullanêr, ama 1-2 yannışlık dilin komunikativ strukturalarında yapêr;</p> | <p><b>8 bal</b></p> <p><b>8 bal</b></p> |  |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                         |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|  | <p><b>6 bal</b> – kendi fikir açıklamasında var şüpesi, neredâ belli, ani üürenici yanılêr, dil zebilliini doludan kullanmêêr, lafların stil kullanmasında yannışlık var;</p> <p><b>5 bal</b> – temaya görâ argumentlerin sade bir-ikisi uyêr, dil zebilliini hiç kullanmêêr, cümlelerdâ söz normalarında yannışlık var;</p> <p><b>4 bal</b> – argumentleri yannış, ama verer, dil zebilliini kullanmêêr, hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer;</p> <p><b>3 bal</b> – argumentleri yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p><b>2 bal</b> – argumentleri pek yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p><b>1 bal</b> – temayı (konuyu) açıklayamamış, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini bilmeer.</p> <p><b>0 bal</b> – temayı (konuyu) hiç açıklayamamış, dil zebilliini hiç kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer.</p> <p><i>III. Dooru literatura dilinin normalarını korumak için.</i></p> <p><b>8 bal</b> – Dooru literatura dilinin normalarını korumak için, yannışlıksız yazılı iş için;</p> <p><b>7 bal</b> – 2 orfografiya hem 2 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>6 bal</b> – 3- 4 orfografiya hem 2 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>5 bal</b> – 5-6 orfografiya hem 3 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>4 bal</b> – 7-8 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>3 bal</b> – 9-10 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>2 bal</b> – 11 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>1 bal</b> – 12 orfografiya hem 5 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p><b>0 bal</b> – 13 orfografiya hem 5 sintaksis yannışlı.</p> <p><i>IV. Derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için:</i></p> <p><b>6 bal</b> – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk hem argumentlemâk için;</p> <p><b>5 bal</b> – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için, argumentlemesi var, ama bitkiyadan inandırılmadık;</p> <p><b>4 bal</b> – kendi bakışını dolu göstermemiş, kişilik pozitiyası diil taman, argumetlemâk düşünceli diil;</p> <p><b>3 bal</b> – kendi bakışını çok az göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış,</p> <p><b>2 bal</b> – kendi bakışını yufka göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış, argumetleyâmemiş;</p> | <p><b>8 bal</b></p> <p><b>6 bal</b></p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                             |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>1 bal</b> – kendi bakışını açıklayamamış, pozitifliğini göstermemiş, argumentlemäk yok.<br/> <b>0 bal</b> – kendi bakışını hiç açıklayamamış, pozitifliğini hiç göstermemiş, argumentlemäk hiç yok.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                             |
| 14. | <p>Yazın Konstantin Kurdoğlunun adından üörenicilere bir <b>teklif</b>, ki Komratta “Ana-boba evi” kiyadına prezentaşıya geçecek (<i>data, saat, er sizin bakışınıza görä</i>).</p> <p>Aşaadaki istedikleri hesaba alın:<br/> I. Janranın strukturasını koruyun.<br/> II. Situaşıyayı dooru kullanın.<br/> III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p> | Üörenicinin bakışına görä.                                                                                                                                                                                    | <p><i>I. Janranın strukturasını tamannamak için:</i><br/> <b>3 bal</b> – dolu hem dooru strukturanın tamannaması için;<br/> <b>2 bal</b> – strukturanın tamannamasında 1-2 yanlışlık olabilir;<br/> <b>1 bal</b> – strukturanın tamannamasında 3 yanlışlık olabilir;<br/> <b>0 bal</b> - butürlü janranın strukturasını tamannaması yok.<br/> <i>II. Situaşıyayı dooru kullanmak için.</i><br/> <b>5 bal</b> - situaşıyayı dooru hem dolu kullanmak için;<br/> <b>4 bal</b> – situaşıyayı dolu göstermemiş, 1 şart kullanmamış;<br/> <b>3 bal</b> – situaşıyayı dolu göstermemiş, 2 şart kullanmamış;<br/> <b>2 bal</b> – situaşıyayı dolu göstermemiş, 3 şart kullanmamış;<br/> <b>1 bal</b> – situaşıyayı pek yufka göstermiş;<br/> <b>0 bal</b> – situaşıyayı göstermemiş, şartları kullanmamış;<br/> <i>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için.</i><br/> <b>2 bal</b> – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, yanlışlıksız yazılı iş için.<br/> <b>1 bal</b> – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, 2-3 yanlışlık olabilir;<br/> <b>0 bal</b> – dilin stilistikasını dooru kullanmamış, yanlışlıklar çok var.</p> | <p><b>3 bal</b></p> <p><b>5 bal</b></p> <p><b>2 bal</b></p> |

**Toplam: 100 bal**